

نقش توسعه مشارکت اجتماعی شهروندان در امور انسان دوستانه کمیته امداد امام خمینی (ره)

سید ابوالفضل پریچی^۱، سمیه تاجیک اسماعیلی^{۲*}، لیلا نیرومند^۳، نازنین ملکیان^۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۳/۱۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۲۱

DOI: 10.30495/JISDS.2022.20670

چکیده

با توجه به اهمیت و ضرورت گسترش رفتار انسان دوستانه در عصر اخیر پژوهش حاضر با هدف مطالعه نقش مشارکت اجتماعی شهروندان در امور انسان دوستانه کمیته امداد امام خمینی (ره) در شهروندان تهرانی به انجام رسیده است. پژوهش از نوع آمیخته، روش آن پیمایشی و ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه و مصاحبه است. جامعه آماری در بخش کیفی صاحب نظران حیطة (اشباع با ۱۰ نفر) و در بخش کمی شامل کلیه شهروندان تهرانی و حجم نمونه بر اساس جدول مورگان، ۳۸۵ نفر است. شیوه نمونه‌گیری در روش کمی خوشه‌ای چند مرحله‌ای است. روایی پرسشنامه طبق نظر استادان و صاحب نظران حوزه مربوطه، تایید شده و CVR به دست آمده معادل ۱ می‌باشد. پایایی پرسشنامه طبق روش آلفای کرونباخ با مقادیر برای متغیرهای عوامل انسان دوستانه (۰,۹۱۳) و مشارکت اجتماعی (۰,۹۳۹) تایید شد. یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که در الگوی مشارکت اجتماعی ۸ مقوله اصلی فرهنگ‌سازی، تبلیغات، نیروی و افراد مناسب، اعتماد سازی، شفاف‌سازی، آموزه‌های دینی، ارزش‌ها و وضعیت اجتماعی اقتصادی اثر گذار می‌باشند و مجموع این عوامل در قالب مشارکت اجتماعی نقشی مهم در امور انسان دوستانه کمیته امداد امام خمینی (ره) دارد.

واژگان کلیدی: انسان دوستی، سرمایه اجتماعی، مشارکت اجتماعی

^۱ دانشجوی دکتری علوم ارتباطات، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (Sap1349@gmail.com)

^۲ عضو هیئت علمی گروه ارتباطات اجتماعی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول): (S.t.esmaeili@gmail.com)

^۳ عضو هیئت علمی گروه ارتباطات اجتماعی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (Ln_niroomand@yahoo.com)

^۴ عضو هیئت علمی گروه ارتباطات اجتماعی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (Nz.malekian@gmail.com)

مقدمه و مبانی نظری

امروزه جوامع اهداف مشخصی را برای دستیابی به اهداف خویش طراحی می‌کنند (گایتان^۱ و همکاران، ۲۰۱۹) و در بین منابع فیزیکی، مالی، زیر زمینی، اطلاعاتی، تکنولوژی و انسانی یک جامعه، نیروی انسانی به عنوان استراتژیک ترین منبع در هر سازمان مطرح شده است که تغییرات اساسی سازمان توسط آن صورت می‌پذیرد (نیشتار^۲ و همکاران، ۲۰۱۳). سرمایه انسانی به عنوان اساس کارکردی و اجرا کننده سیاست‌های عملکردی سازمان و همچنین تدوین برنامه‌های مشخص شده در این حیطة سهمی بسیار مهم در دستیابی به اهداف جامعه و عوامل مرتبط با آن دارد (مارتن و همکاران، ۲۰۱۵). سرمایه سازمانی و انسانی بکارگیری مجموعه ملاک‌های اثر بخش و تعیین کننده در زمینه بکارگیری صحیح منابع از مرحله تدوین اهداف تا دستیابی به شاخص‌های مورد نظر مربوط به آن است که زمینه موفقیت سازه‌ای و ساختاری مربوط به آن در این حیطة است (الحداد^۳، ۲۰۱۵). یکی از ابعاد مهم و در ارتباط با سرمایه انسانی، اشاره به سرمایه اجتماعی دارد.

سرمایه اجتماعی را می‌توان در کنار سرمایه‌های اقتصادی و انسانی، بخشی از ثروت ملی به حساب آورد که بستر مناسبی برای بهره برداری از سرمایه انسانی و فیزیکی (مادی) و راهی برای نیل به موفقیت قلمداد می‌شود. بدون سرمایه اجتماعی، هیچ اجتماعی به هیچ سرمایه‌ای نمی‌رسد، به طوری که بسیاری از گروه‌ها، سازمان‌ها و جوامع انسانی، بدون سرمایه اقتصادی و صرفاً با تکیه بر سرمایه انسانی و اجتماعی توانسته‌اند به موفقیت دست یابند، اما هیچ مجموعه انسانی، بدون سرمایه اجتماعی نمی‌تواند اقدامات مفید و هدفمندی انجام دهد (همتی، ۱۳۹۷). در همه تعاریف سرمایه اجتماعی، درباره ارتباطات و هنجارهای موجود در اجتماع‌ها که مزایایی برای مردم دارد، صحبت شده است؛ اما ظاهراً می‌توان تعریف رابرت پاتنام از سرمایه اجتماعی به دلیل این که کلی است و کمتر آن را محدود کرده است، به عنوان تعریف کاملی برای سرمایه اجتماعی در نظر گرفت. پاتنام معتقد است: ویژگی‌های زندگی اجتماعی - شبکه‌ها، هنجارها و اعتماد - که افراد را قادر می‌کنند با کارایی بیشتر برای تحقق اهداف فرد و گروه تلاش کنند، اشاره به سرمایه اجتماعی دارند (متوسلی و همکاران، ۱۳۹۰).

دلایل متعددی بر مطالعه سرمایه اجتماعی وجود دارد. سرمایه اجتماعی برگرفته از نیروی انسانی و کارکردهای آنان می‌باشد و بصورت مشخصی چشم اندازها و اهداف جامعه در این زمینه را بر اساس مدیریت مشخص و معین می‌نمایند (هان و همکاران^۴، ۲۰۱۷). در این زمینه سرمایه اجتماعی شی‌ای واحد نیست، بلکه انواع چیزهای گوناگونی است که ویژگی مشترک دارند و همه آنها شامل جنبه‌ای از یک ساخت اجتماعی هستند که کنش‌های معین افرادی را که در درون ساخت هستند تسهیل می‌کنند. سرمایه اجتماعی، مانند شکل‌های دیگر سرمایه مولد است و دستیابی به هدف‌های معینی را که در نبودن آن دست یافتنی نخواهد بود امکان پذیر می‌سازد. سرمایه اجتماعی مانند سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی کاملاً تعویض پذیر نیست، اما نسبت به فعالیت‌های بخصوصی تعویض پذیر است. شکل معینی از سرمایه اجتماعی که در تسهیل بخش‌های معینی ارزشمند است ممکن است برای کنش‌های دیگری بی فایده یا حتی زیانمند باشد. سرمایه اجتماعی نه در افراد و نه در ابزار فیزیکی تولید قرار دارد (کلمن، ۱۳۸۶، به نقل از رهبر و حیدری، ۱۳۹۰). اساس سرمایه اجتماعی معطوف به اعتماد، اخلاقیات، اعتماد و مشارکت است که با ایجاد پیوندی از روابط شهروندی امکان رشد و پیشرفت و انطباق و هماهنگی در ایده‌ها و ... در یک حیطة مشخص را معین و مشخص می‌سازد (وان^۵ و همکاران، ۲۰۱۹) و نقشی مهم در پیشرفت و توسعه یک کشور دارد.

سرمایه‌ی اجتماعی دربردارنده ویژگی‌های اساسی سازمان‌های اجتماعی همچون شبکه‌ها، عرف‌ها و اعتماد عمومی است. سرمایه‌ی اجتماعی، همکاری و تعامل بین افراد را برای رسیدن به منافع مشترک افزایش می‌دهد. برداشت‌های متفاوت از این مفهوم،

¹ Gaitán

² Nishtar

³ Al-haddad

⁴ Han et al.

⁵ Vaan

ناشی از زمینه‌های نظری و گرایش‌های مختلف کاربردی محققان می‌باشد. در بسیاری از متون، نوع دوستی، اعتماد، همکاری در فعالیت‌های مختلف اجتماعی و مردمی، شمول اجتماعی و سطوح پایین جرم و جنایت به‌عنوان سرمایه‌ی اجتماعی تلقی می‌شود و یا حداقل یکی از اجزای اساسی آن به حساب می‌آید (پانتام، ۲۰۰۱، ص ۴۶). به‌طور کلی سرمایه‌ی اجتماعی به پیوندهای اجتماعی، هنجارها و اعتماد همراه با آن‌ها اشاره دارد. سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)، سرمایه‌ی اجتماعی را در قالب «نهادها، روابط و هنجارها، شبکه‌های همراه با هنجارها، ارزش‌ها و درک مشترکی که تعاون و همکاری را در درون و میان گروه‌ها تسهیل می‌کنند» تعریف می‌کند (نچارزاده، ۱۳۹۰: ۱۷۸).

تعدادی از مطالعات سرمایه اجتماعی را به عنوان متغیر مستقل در نظر می‌گیرند و به بحث درباره اینکه چطور سرمایه اجتماعی بر متغیرهای دیگر تأثیر می‌گذارد، می‌پردازند مانند تأثیر سرمایه اجتماعی بر رفاه کودک، توسعه جامعه. در مطالعات دیگر به سرمایه اجتماعی به عنوان متغیر وابسته نگاه می‌شود و این سؤال مطرح است که چه چیزی به کاهش یا افزایش سرمایه اجتماعی کمک می‌کند. برخی دیگر سرمایه اجتماعی را هم به عنوان متغیر مستقل و هم به عنوان متغیر وابسته در مدلشان در نظر می‌گیرند. سؤالی که آنان مطرح می‌کنند این است که چه چیزی سرمایه اجتماعی را می‌سازد و خود سرمایه اجتماعی چه تأثیری روی نتیجه معین دارد. بنابراین می‌توان گفت سرمایه اجتماعی یک مفهوم چند بعدی است که شبکه‌های اجتماعی، هنجارهای اعتماد و هنجارهای عمل متقابل را در بر می‌گیرد (پیراهدی، ۱۳۸۸: ۱۱۵) سرمایه‌ی اجتماعی به پیوندها، ارتباطات مبتنی بر اعتماد میان مجموعه‌های انسانی و سازمانی به عنوان منبعی ارزشمند اشاره دارد که با خلق هنجارها و اعتماد متقابل موجب تحقق اهداف اعضا می‌شود (احمدی و همکاران، ۱۳۸۹: ۳).

یکی از ابعاد اساسی و مهم سرمایه اجتماعی اشاره به مشارکت اجتماعی دارد. مفهوم مشارکت، قدمتی به درازای تاریخ زندگی اجتماعی بشر دارد که در طول حیات طولانی خود روند تکامل و دگرگونی را پشت سر گذاشته و به اقتضای شرایط زمانی و مکانی خود، تعاریف مختلفی به خود دیده است. کاتورتی اعتقاد دارد که مشارکت به قدمت تاریخ بشری پیشینه دارد چرا که نظر و عمل مشارکت در بطن هر جامعه و در مفاهیمی چون دلبستگی، اتحاد، همکاری، انجمن و مانند آنها نهفته است و از قدیم شالوده پیدایش اجتماعی - انسان شناختی نوع بشر تلقی شده است. مشارکت اجتماعی بر آن دسته از فعالیت‌های ارادی دلالت دارد که از طریق آنها اعضای یک جامعه در امور محله، شهر و روستا شرکت کرده و به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم در شکل دادن حیات اجتماعی مشارکت دارند. مشارکت اجتماعی با مشارکت مردمی قرابت نزدیکی دارد، زیرا مشارکتی است که از متن جامعه برمی‌آید و عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی را در بر می‌گیرد. چنین مشارکتی در برنامه‌های عمران اجتماعی به‌ویژه در سطح روستاها، جایگاه ویژه‌ای دارد که غفلت از آن و فراهم ساختن بسترهای لازم برای بسط بهره‌گیری مناسب از آن، برنامه‌های عمران اجتماعی را در سطوح مختلف دچار مشکل و نارسایی می‌کند. نمود عینی مشارکت اجتماعی، وجود نهادهای مشارکتی چون انجمن‌ها، گروه‌ها، سازمان‌های محلی و غیردولتی است. تعدد و گستردگی سازمان‌های محلی و غیردولتی در یک جامعه، شاخص و بیانگر وجود مشارکت اجتماعی در آن جامعه است؛ تا جایی که جامعه مدنی به‌واسطه بسط و گسترش مشارکت‌های اجتماعی و نهادهای مدنی تعریف می‌شود. نهادهای مدنی، تشکلهایی مردمی و غیردولتی هستند که در حد فاصل توده‌های مردم با دولت به وجود می‌آیند و بخشی از مردم را برای دستیابی به هدفی مشخص در یکی از حوزه‌های اجتماعی، سازمان‌دهی می‌کنند. «دامنه فعالیت این نهادها که به‌منظور مشارکت سازمان یافته مردم تشکیل می‌گردند، بسیار گسترده است. اتحادیه‌های صنفی، احزاب سیاسی، بنگاه‌های اقتصادی خصوصی، شرکت‌های تعاونی گروه‌های هنری، مطبوعات، مؤسسات خیریه و حتی اجتماعات محلی مشتمل بر ساکنان یک خیابان و محله، می‌توانند مثال‌هایی از نهادهای مدنی باشند (منظور و یادی پور، ۱۳۸۷: ۱۵۱).

در دایره‌المعارف علوم اجتماعی مشارکت به معنای شرکت فعالانه انسان‌ها در حیات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و به طور کلی تمامی ابعاد حیات خود آمده است. از حیث لغوی مشارکت از ریشه فعل شرکت عربی به معنای انبازی و شریک شدن و سهیم

شدن در کار یا عقیده‌ای یا به عبارتی به معنای درگیری و تجمع برای منظوری خاص می‌باشد. از طرفی میل، اراده و اختیار مشارکت کنندگان در جریان تعامل هدفمند از ضروریات مشارکت است. مشارکت از متن جامعه نیرو می‌گیرد و در فرایند اجتماعی تبلور می‌یابد. امر مشارکت با تحولات اجتماعی سازگار می‌شود و با رویکردها و نگرش‌های هر جامعه نیازها و نهاد‌های آن انطباق می‌یابد. یکی از ابعاد مشارکت، مشارکت شهری می‌باشد. مشارکت شهری را می‌توان به معنای شرکت و حضور جدی، فعال، آگاهانه و ارادی سازمان یافته و مؤثر افراد، گروه‌ها و سازمان‌های شهری در فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی زندگی شهری برای نیل به اهداف جمعی شهری دانست. از این رو مشارکت وسیله‌ای می‌باشد برای تبدیل یک شهرنشینی بی‌تفاوت به یک شهروند، یعنی تبدیل شهرنشینی به انسانی که با محیط خود رابطه‌ی ذهنی - عاطفی داشته و مسئولیت بهسازی محیط خود را در یک همیاری مستمر با دیگران بدیهی بپندارد (محمودنژاد و امیدقانع، ۱۳۹۲: ۶۰).

در این زمینه مفهوم مشارکت اجتماعی مفهومی مهم می‌باشد که در برگیرنده یک ارتباط چند جهته با هدف دستیابی به اهداف تبیین شده می‌باشد و در یک جامعه این ساختار بر اساس الگوی شناخت ارزش‌ها و تحقق اهداف تبیین شده می‌باشد. در یک جمع بندی و بررسی از مساله مورد نظر مشارکت اجتماعی در امور همیارانه اجتماع چون رفتار انسان دوستانه و الگوی رفتار جمعی اثر گذار و کارآمد می‌باشد (داوسن^۱، ۲۰۱۹). رفتار انسان دوستانه با گرایش‌های رفتاری کمک به هم نوع و ایجاد عدالت بهره مندی از منابع همراه است که ثمره آن کاهش تضاد طبقاتی، خشم طبقه‌های مختلف اجتماعی و مشکلات این چنینی است و در همین راستا و به سبب اهمیت این موضوع این تحقیق نقش مشارکت اجتماعی را بر رفتار انسان دوستانه در کمیته امداد امام خمینی مورد بررسی و تحلیل قرار می‌دهد.

پیشینه تحقیق

جدول شماره ۱: پیشینه تحقیق

محققان	سال	موضوع	نتایج
پور و همکاران	۱۳۹۶	واکاوی مؤلفه‌های رفتاری مدیران در تقویت رفتارهای فرانش مددکاران کمیته امداد امام خمینی (ره)	یافته‌های حاصل شده در تحقیق حاضر ضمن کمک به توسعه و پیاده سازی برنامه‌های بهبود مدیریت، می‌تواند به ارتقای عملکرد کاری و رفتارهای فرانش مددکاران در ارتباط با مددجویان این نهاد یاری رساند.
شاه منصوری و سعیدیان	۱۳۹۶	نقش عملکرد اطلاع رسانی روابط عمومی جمعیت هلال احمر شهرستان شهریار در مشارکت مردمی	یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که بین فعالیت‌های روابط عمومی هلال احمر و مشارکت مردمی شهروندان شهرستان شهریار، ارتباط معنادار وجود دارد. بین فعالیت‌های روابط عمومی سازمان هلال احمر شهرستان شهریار و اعتماد شهروندان رابطه دارد بین فعالیت‌های روابط عمومی سازمان هلال احمر شهرستان شهریار و افزایش سطح آگاهی شهروندان در زمینه توانمند سازی رابطه دارد. بین فعالیت‌های روابط عمومی سازمان هلال احمر شهرستان شهریار و ایجاد حس تعلق شهروندان رابطه وجود دارد.
موسوی و همکاران	۱۳۹۶	تبیین نقش مشارکت مردمی در تحقق امنیت پایدار: مطالعه موردی مناطق مرزی استان کردستان	نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مؤلفه اعتماد به عنوان تأثیرگذارترین عمل در تحقق امنیت منطقه هست؛ و هرچقدر میزان مشارکت مردمی با نهاد‌های امنیتی بیشتر باشد منطقه دارای امنیت بیشتری خواهد بود.
افشانی و فاتحی	۱۳۹۵	توانمندی زنان سرپرست انوار و عوامل اجتماعی- فرهنگی مرتبط با آن؛ مطالعه زنان	نتایج نشان دادند متغیرهای تحصیلات، وسایل ارتباط جمعی، حمایت اجتماعی، سلامت عمومی و تغذیه دارای رابطه مثبت و معنادار با مقدار توانمندی زنان سرپرست خانواد بود؛ در حالی که متغیرهای سنت گرایی و وضعیت زناشویی رابطه‌ای معنادار با مقدار توانمندی زنان

¹ Dawson

محققان	سال	موضوع	نتایج
		زیرپوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) شهر تبریز	سرپرست انواد نداشت. نتایج رگرسیون چندگانه نشانگر تأثیر معنادار پنج متغیر وسایل ارتباط جمعی، سلامت، حمایت اجتماعی، وضعیت تغذیه و سطح تحصیلات در مقدار توانمندی است که در این میان، سلامت بیش ترین نقش را در تبیین متغیر توانمندی ایفا می کند.
اعتمادی فرد و همکاران	۱۳۹۴	تأثیر سرمایه اجتماعی خانوادگی بر انحرافات اجتماعی.	نتایج پژوهش حاکی از معناداری تأثیر سرمایه اجتماعی خانوادگی بر میزان کلی انحرافات اجتماعی در استان های کشور است.
درویش و فتحی زاده	۱۳۹۴	بررسی عوامل رفتاری و ساختاری مؤثر بر خادمت کمیته امداد امام خمینی (ره)	یافته های پژوهش نشان داد آگاهی از عوامل برانگیزاننده کارکنان، نگرش و خلق و خوی خادمانه، شکل گیری فضای مناسب خدمت در سازمان، تقویت رفتارهای خادمانه با رهبری خادم و مطالبه گری محیطی، تأثیر شایان توجهی در خادمت این نهاد دارد.
عباسی و کرمی	۱۳۹۴	دین و سرمایه اجتماعی: مطالعه رابطه مشارکت در اجتماعات دینی و سرمایه اجتماعی	نتایج این تحقیق حاکی از آن است که میان شرکت در اجتماعات دینی و ابعاد مختلف سرمایه ای اجتماعی همچون انسجام اجتماعی، اعتماد درون گروهی و اعتماد نهادی، همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد که در این میان بیشترین همبستگی با اعتماد نهادی بوده است؛ این بدان معناست که با افزایش مشارکت افراد در اجتماعات دینی، سرمایه ای اجتماعی آنان نیز افزایش می یابد. البته در این تحقیق رابطه معناداری میان مشارکت در اجتماعات دینی و مشارکت اجتماعی مشاهده نشده است. بنابراین پیشنهاد می شود محققان در تحقیقات آتی، به تحلیل محتوای پیامهایی که در اجتماعات دینی ارائه می شود و می تواند بر ابعاد مختلف سرمایه ای اجتماعی اثر گذار باشد، نیز توجه کنند
رحمانی	۱۳۹۲	بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی در حضور متغیرهای حمایت اجتماعی و دینداری	یافته های تحقیق حاکی از آن است که متغیر دینداری بر حمایت اجتماعی و دینداری و حماست اجتماعی بر سرمایه اجتماعی مؤثرند و در نهایت سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی نیز مؤثر است.
محمودنژاد و قانع	۱۳۹۲	بررسی نقش مشارکت مردمی در ارتقاء تنوع و امنیت در راستای ایجاد سرزندگی در محلات شهری (نمونه موردی: محله کلبا همدان)	در این راستا در ابتدا با استفاده از مطالعات نظری انجام شده، شاخص های سرزندگی در محلات شناسایی شده و در ادامه با استفاده از نوعی رویکرد مشارکتی در نمونه موردی پرداخته شده است. تکنیک ارزیابی مشارکت مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه می باشد. با استناد به مطالعات میدانی انجام شده مشخص شد که ارتباط معناداری میان ایجاد تنوع و امنیت به عنوان عوامل سرزندگی در یک محله شهری و مشارکت مردم برای تحقق آنها موجود می باشد.
Zhao و همکارانش	۲۰۱۲	تقویت حس تعلق و انگیزه دادن مشارکت کاربران جوامع مجازی با چشم انداز سرمایه اجتماعی	نتایج این تحقیق نشان داده است که سرمایه اجتماعی بر حس تعلق و اعتبار عضویت بر مبنای سرمایه اجتماعی حائز اهمیت است و تسهیل مشارکت میزان اشتراک را افزایش می دهد که این موضوع با بعد سرمایه اجتماعی ارتباط داشته و ابعاد ساختاری، شباهت و درک سایر اعضا، ابعاد شناختی و اعتماد به سایر اعضا و حس مثبت و تعلق می تواند در میزان مشارکت تأثیر داشته باشد.
Lahiri	۲۰۱۷	انسان گرایی و عملکرد اجتماعی	وجود و بروز رفتار مشارکت مندانه در اجتماع با افزایش الگوهای انسانی و رفتار بشر دوستانه و کاهش آسیب های روانی همراه است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع ترکیبی (کیفی و کمی) می باشد. محققان در ابتدا به منظور دستیابی به شاخص ها و عوامل مؤثر بر مشارکت اجتماعی و شیوه های جلب و جذب مشارکت شهروندان در امور انسان دوستانه با نخبگان و متخصصان رشته علوم اجتماعی و هم

چنین افراد کارشناس کمیته امداد امام خمینی^(ه) مصاحبه عمیق نموده و پس از استخراج مقوله‌های لازم از میان این مصاحبه‌ها به شاخص‌های مورد نظر دست پیدا کردند. پس از آن با توجه به محورها، شاخص‌ها و مقوله‌های برگرفته از مصاحبه‌های عمیق، به طراحی پرسشنامه پژوهش پرداخته و پس از بررسی روایی و پایایی پرسشنامه، آن را در میان تعدادی از شهروندان تهرانی که به عنوان نمونه آماری انتخاب شده بودند به اجرا در آوردند.

جامعه و نمونه

جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی شامل کلیه نخبگان و متخصصان رشته علوم اجتماعی و هم چنین کارشناسان کمیته امداد امام خمینی^(ه) هستند که در پژوهش حاضر ۱۰ نفر مورد مصاحبه عمیق قرار گرفته‌اند و محققان به اشباع نظری در آخرین مصاحبه دست یافته‌اند.

در بخش کمی جامعه آماری شامل کلیه شهروندان شهر تهران در سال ۱۳۹۹ می‌باشد. تعیین حجم نمونه و روش نمونه‌گیری در بخش کیفی بدین صورت بود که با استفاده از تکنیک نمونه در دسترس نمونه‌گیری انجام شد و تا رسیدن به اشباع نظری (مصاحبه با نفر دهم) ادامه یافت. تعیین حجم نمونه و روش نمونه‌گیری در بخش کمی با توجه به اینکه جامعه آماری شامل کلیه شهروندان تهرانی می‌باشد، حجم نمونه بر اساس جدول مورگان، ۳۸۵ نفر مشخص گردید. شیوه نمونه‌گیری در روش کمی خوشه‌ای چند مرحله‌ای است. نهایتاً بر همین مبنا در مناطق ۵ گانه تهران توزیع پرسشنامه صورت پذیرفته است (منطقه یک: ۷۷ نفر، منطقه پنج: ۷۷ نفر، منطقه چهار: ۷۷ نفر، منطقه شش: ۷۷ نفر و منطقه شانزده: ۷۶ نفر).

ابزار اندازه‌گیری در پژوهش حاضر، برای بخش کیفی، مصاحبه عمیق و برای بخش کمی، پرسشنامه است. مشارکت اجتماعی و رفتار انسان دوستانه بود.

به منظور بررسی روایی پرسشنامه از نظر استادان و صاحب نظران حوزه مربوطه، بهره برده شده است و CVR به دست آمده معادل ۱ می‌باشد که مورد تأیید قرار گرفته است. بنابراین پرسشنامه دارای روایی بوده و برای بررسی پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. مقادیر آلفای کرونباخ به دست آمده برای متغیرهای عوامل انسان دوستانه (۰,۹۱۳)، انسجام اجتماعی (۰,۸۸۳) و مشارکت اجتماعی (۰,۹۳۹) بود.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ۳۲,۳ درصد افراد حاضر در پژوهش بین ۴۰-۵۰ سال داشتند و کمترین بازه سنی حاضر در پژوهش با فراوانی ۱۸,۸ درصد مربوط به ۲۰-۳۰ سال بود. ۷۶,۶ درصد پاسخ دهندگان مرد و ۱۶,۹ درصد نیز زن بوده‌اند و ۲۵ نفر معادل ۶,۵ درصد به این پرسش پاسخی نداده‌اند. ۶۱,۲ درصد افراد دارای مدرک لیسانس، ۳۴,۴ درصد مدرک فوق لیسانس، ۲,۶ درصد مدرک دکتری بوده‌اند و ۱,۸ درصد به این پرسش پاسخی نداده‌اند. و ۴,۳۵ درصد افراد بین ۵ تا ۱۰ سال سابقه کار داشتند. ۲۶,۳ درصد بین ۱۱ تا ۱۵ سال، ۲۱,۱ درصد بیش از ۱۵ سال و تنها ۱۵,۹ درصد زیر ۵ سال سابقه کار داشتند ضمن اینکه ۱,۳ درصد معادل ۵ نفر به این پرسش پاسخی نداده‌اند.

یافته‌های استنباطی

در بخش اول بصورت کیفی مقوله‌های اثر گذار بر مشارکت اجتماعی شهروندان مورد بررسی قرار گرفت که نمودار زیر بدست آمد:

شکل شماره ۱: کدهای اولیه مشارکت اجتماعی

جدول شماره ۲: تحلیل مضمون مصاحبه‌ها بخش اخلاق حرفه ای

ردیف	مضامین اصلی	زیر مضمون	تکرار پذیری کلیه زیر مضامین
۱	فرهنگ سازی	۷ زیر مضمون	۹۸
۲	تبلیغات	۵ زیر مضمون	۶۴
۳	نیروی و افراد مناسب	۵ زیر مضمون	۶۱
۴	اعتماد سازی	۴ زیر مضمون	۶۰
۵	شفاف سازی	۳ زیر مضمون	۵۴
۶	آموزه‌های دینی	۳ زیر مضمون	۵۳
۷	ارزش ها	۳ زیر مضمون	۵۱
۸	وضعیت اجتماعی اقتصادی	۳ زیر مضمون	۴۴

مطابق آنچه از بررسی کیفی در این زمینه نشان داد ۸ مقوله اصلی فرهنگ سازی؛ تبلیغات؛ نیروی و افراد مناسب؛ اعتماد سازی؛ شفاف سازی؛ آموزه‌های دینی؛ ارزش ها و وضعیت اجتماعی اقتصادی بر مشارکت اجتماعی اثر گذار می‌باشد. در ادامه بصورت کمی اثر مشارکت اجتماعی بر الگوی انسان دوستانه مورد بررسی قرار گرفت. برای بررسی در این زمینه از رگرسیون خطی استفاده شد که در بخش اول نیاز بود پیش فرض‌های آن بررسی شود.

جدول ۳ تحلیل واریانس رگرسیون

مدل	میانگین مربعات	F	عدد معناداری
رگرسیون	۰.۲۴۳	۲,۸۶۵	۰.۰۰۱

در جدول ۳ تحلیل واریانس رگرسیون به منظور بررسی اعتبار رابطه خطی در کل مدل رگرسیون را مشاهده می‌نمائیم. سطر رگرسیون، بیانگر میزان تغییرات متغیر وابسته است که از طریق متغیر مستقل تبیین می‌شود. سطر باقیمانده بیانگر میزان تغییرات متغیر وابسته است که توسط سایر عوامل (تصادفی و اتفاقی) تبیین می‌شود. با توجه به این میزان و معناداری بالای ۰/۰۵ آزمون لوین و شیب خط رگرسیون امکان انجام رگرسیون خطی فراهم گردید. همچنین از آنجا که معنی داری کمتر از ۰/۰۱ است فرض صفر رد شده و فرض مقابل تأیید میگردد یعنی مدل رگرسیون خطی معتبر است.

جدول شماره ۴ تجزیه تحلیل فرضیات پژوهش

نتیجه فرضیه	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای استاندارد	Beta	t	Sig
مورد تایید	۰,۶۰۸	۰,۰۲۹	۰,۷۸۰	۲۴,۳۳۸	۰,۰۰۰

در خصوص فرضیه پژوهش که بررسی تاثیر مشارکت اجتماعی بر امور انسان دوستانه بود. نتایج یافته‌های پژوهش با توجه به بتا (Beta) به دست آمده و نیز میزان سیگمای به دست آمده که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد نشان داده است که میزان تاثیر متغیر مستقل (مشارکت اجتماعی) بر متغیر وابسته (رفتار انسان دوستانه) در حد نسبتاً بالایی قرار دارد.

بحث و نتیجه گیری

افرادی که دارای انتخاب‌های عقلانی هستند، زمانی مرتکب جرم می‌شوند که سود خالص مورد انتظاری که از این فعالیت به دست می‌آید بیشتر از آستانه اخلاقی آنها باشد. بنابراین با توجه به تئوری انتخاب ویلسون و هرنتین (۱۹۸۵) می‌توان گفت که افزایش بالقوه پیوندهای اجتماعی می‌تواند به آسانی به عنوان بازدارنده بالقوه در نظر گرفته شود. چرا که این افزایش از نظر فرد به عنوان هزینه‌ای برای ارتکاب جرم محسوب شده و او این را با سود خالص آن مقایسه کرده و تصمیم‌گیری نهایی را نسبت به انجام دادن رفتار به وجود می‌آورد. بر اساس تئوری انتخاب عقلانی می‌توان گفت که در صورت وجود سرمایه اجتماعی مثبت و وجود روابط گرم و متقابل و اعتماد کافی بین اعضای جامعه، افراد در اغلب موارد مرتکب جرم نمی‌شوند به خاطر این که با انجام دادن آن شبکه روابط خود را از دست داده و از طرف کسانی که با آن‌ها رابطه داشته‌اند طرد می‌شوند و این فرآیند هزینه زیادی خواهد داشت و ارتکاب جرم به صرفه نخواهد بود. تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارایی و بهره‌وری عوامل، از مهم‌ترین اثرات این سرمایه می‌باشد. در دنیای کنونی، قرارداد کاملی که بتواند تمام جوانب و هزینه‌های یک پیمان را در بر داشته باشد، غیر ممکن یا بسیار مشکل و پرهزینه است. در این حالت است که اعتماد و سرمایه اجتماعی به کمک افراد و گروه‌ها آمده و با کاهش فرصت طلبی، ضعف‌های موجود در قراردادهای ناقص را جبران کرده و از یک سو ضمن ایجاد رونق اقتصادی، بازدهی قراردادها را افزایش داده و باعث افزایش کارایی و بهره‌وری عوامل تولید می‌شود. و از سوی دیگر، با افزایش تعهد نیروی کار، هزینه‌های کنترل و نظارت را کاهش می‌دهد. سرمایه اجتماعی با تاکید بر مقوله مشارکت اجتماعی که اشاره به مفهوم یک ارتباط تیمی و چند جهته بین افراد مورد نظر است زمینه و الگوی تحقق اهداف تبیین شده می‌باشند که با اتکا به آن می‌توان الگوی رشد و مسیر پیشرفت و انسان دوستی را ایجاد و گسترش داد (بروک^۱ و همکاران، ۲۰۱۹).

در همین راستا این تحقیق به بررسی نقش توسعه مشارکت اجتماعی شهروندان در امور انسان دوستانه کمیته امداد امام خمینی (ره) پرداخت که نتایج نشان داد در الگوی مشارکت اجتماعی ۸ مقوله اصلی فرهنگ سازی؛ تبلیغات؛ نیروی و افراد مناسب؛ اعتماد سازی؛ شفاف سازی؛ آموزه‌های دینی؛ ارزش‌ها و وضعیت اجتماعی اقتصادی اثر گذار می‌باشند و مجموع این عوامل در قالب مشارکت اجتماعی نقشی مهم در امور انسان دوستانه دارد. همچنین نتایج یافته‌های پژوهش با توجه به بتا (Beta) به دست آمده و نیز میزان سیگمای به دست آمده که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد نشان داده است که میزان تاثیر متغیر مستقل (مشارکت اجتماعی) بر متغیر وابسته (رفتار انسان دوستانه) در حد نسبتاً بالایی قرار دارد.

این یافته‌ها همسو با تحقیقات مورد بررسی در این زمینه گواه بر این موضوع است مشارکت اجتماعی سرمایه‌ای ملی در یک جامعه است که با تکیه بر فرهنگ و دیگر عوامل دخیل در آن، می‌توان آن را گسترش داد و زمینه یک جامعه سالم و هم نوع دوست را موجب گردید.

^۱ Bruck

منابع

- احمدی، ابوالفضل؛ نوابخش، مهرداد؛ ادهمی، عبدالرضا؛ (۱۳۹۸)، تحلیل جامعه شناختی ذائقه‌های دینی مردم ایران، مطالعات علوم اجتماعی ایران، سال شانزدهم، زمستان ۱۳۹۸، شماره ۶۳، ۱-۱۹.
- احمدی، حمید؛ افشاری، داوود؛ کریمی، مهدی، (۱۳۸۹)، تاثیر انحصارات بر سرمایه اجتماعی، فصلنامه تحقیقات سیاسی و بین‌المللی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا: ۵-۳۲-۱.
- استاک، روح‌الله؛ نوابخش، مهرداد؛ قاسمی، یارمحمد؛ (۱۳۹۸)، چگونگی مفصل بندی دلالت‌های فرهنگی سیاسی در گفتمان امام خمینی (ره)، مجلس و راهبرد، سال بیست و پنجم، زمستان ۱۳۹۷، شماره ۹۶، ۱۳۱-۱۵۶.
- اعتمادی فرد، سید مهدی؛ لطفی خاچکی، بهنام؛ مهدیزاده، منصوره. (۱۳۹۴). تأثیر سرمایه اجتماعی خانوادگی بر انحرافات اجتماعی. مسائل اجتماعی ایران، سال ششم، شماره ۲.
- افشانی، سیدعلیرضا؛ فاتحی، الهام، (۱۳۹۵)، توانمندی زنان سرپرست خانوار و عوامل اجتماعی-فرهنگی مرتبط با آن: مطالعه زنان زیر پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) شهر تبریز، فصلنامه علمی-پژوهشی زن و جامعه، ۷(۳): ۱۹-۳۸.
- بازیار، فرزانه؛ عبداللهیان، حمید؛ آزاد ارمکی، تقی؛ نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، بازنمایی مردانگی در آگهی‌های تبلیغاتی مجلات خانوادگی، جامعه پژوهی فرهنگی، سال دهم، پاییز ۱۳۹۸، شماره ۳، (پیاپی ۳۳) ۷۹-۹۹.
- پانام، رابرت دی (۱۳۹۲). دموکراسی و سنت‌های مدنی: سرمایه اجتماعی: سرمایه اجتماعی و سنت‌های مدنی در ایتالیا مدرن، ترجمه محمد تقی دلفروز، انتشارات جامعه‌شناسان، تهران.
- پور، سمیرا؛ مرتضوی، سعید؛ لگزیان، محمد؛ ملک زاده، غلامرضا، (۱۳۹۵)، واکاوی مؤلفه‌های رفتاری مدیران در تقویت رفتارهای فرانش مددکاران کمیته امداد امام خمینی (ره)، اندیشه مدیریت راهبردی، ۱۱: ۱۰۰-۶۳۶.
- پیراهری، نیر، (۱۳۸۸)، سرمایه اجتماعی در نظریات جدید، پژوهش نامه علوم اجتماعی، ۳(۳): ۱۰۹-۱۳۱.
- پیرو، فریبرز؛ متقی، ابراهیم؛ نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، تحلیل جامعه شناختی نقش رسانه اجتماعی تلگرام به مثابه حوزه عمومی درانتخابات دهمین دوره مجلس شورای اسلامی ایران، مطالعه موردی تهران، جامعه شناسی نهادهای اجتماعی، دوره پنجم، پاییز و زمستان ۱۳۹۷، شماره ۱۲، ۲۱۳-۲۴۵.
- توحیدیان، یاسمن؛ نوابخش، مهرداد؛ آقاجانی مرساء، حسین؛ (۱۳۹۸)، بررسی عوامل تهدید کننده‌ی همبستگی اجتماعی در سطح محلات، مطالعات جامعه شناختی شهری، سال هشتم، پاییز ۱۳۹۷، شماره ۲۸، ۱۶۷-۱۹۰.
- جبرودی، مهدی؛ سرور، رحیم؛ نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، مقایسه تطبیقی شهر سبز در نظام برنامه‌ریزی شهری آلمان و ایران (مورد مطالعه - کلانشهرهای برلین و تهران)، نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، سال دهم، پاییز ۱۳۹۷، شماره ۴، (پیاپی ۴۰)، ۷۵-۸۸.
- حسینی، محمد رضا؛ نوابخش، مهرداد؛ رحیمی، زهرا؛ (۱۳۹۸)، بررسی جامعه شناختی تأثیر سبک زندگی بر پرخاشگری و نداليسم شهری نوجوانان و جوانان استان لرستان، جامعه پژوهی فرهنگی، سال دهم، تابستان ۱۳۹۸، شماره ۲، (پیاپی ۳۲)، ۱-۲۸.
- درویش، حسن؛ فتحی زاده، علیرضا، (۱۳۹۴)، بررسی عوامل رفتاری و ساختاری موثر بر خادمتیته کمیته امداد امام خمینی (ره)، مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، ۷(۳): ۴۸۰-۴۵۹.
- رحمانی خلیلی، احسان، (۱۳۹۲)، بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر شادابی اجتماعی در حضور متغیرهای حمایت اجتماعی و دینداری، مطالعات فرهنگ-ارتباطات، ۱۶(۳۲): ۹۳-۱۱۷.

- رهبر، عباسعلی، حیدری، فاطمه. (۱۳۹۰). "تأثیر سرمایه اجتماعی بر ارتقاء سیاست گذاری". مطالعات روابط بین الملل، ۴(۱۴): ۲۵۳-۲۱۹.
 - شادجو، نرگس؛ ساروخانی، باقر؛ نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، بررسی جامعه شناختی تبلیغات تلویزیونی و تاثیر آن بر نگرش کارکنان زن سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی در مصرف کالای خانگی، زن و جامعه، سال دهم، زمستان ۱۳۹۸، شماره ۴، (پیاپی ۴۰)، ۲۶۱-۲۷۴.
 - شاه منصوری، بیتا؛ سعیدیان، سمانه. (۱۳۹۶). نقش عملکرد اطلاع رسانی روابط عمومی جمعیت هلال احمر شهرستان شهریار در مشارکت مردمی. تحقیقات جدید در علوم انسانی. شماره ۲۱
 - عباسی شوازی، محمد تقی؛ کرمی، فرشاد، (۱۳۹۳)، دین و سرمایه‌ی اجتماعی: مطالعه‌ی رابطه‌ی مشارکت در اجتماعات دینی و سرمایه‌ی اجتماعی، فصلنامه‌ی مطالعات توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی، ۴: ۹۷-۱۲۱.
 - علی اصغرپور اصل ممقانی، طیبه؛ نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، فرآیند تصمیم گیری در رفتار سیاسی شهروندان شهر تبریز و علل اجتماعی آن، مطالعات علوم اجتماعی ایران، سال شانزدهم، تابستان ۱۳۹۸، شماره ۶۱، ۷۵-۹۲.
 - متوسلی، محمود؛ طیب‌نیا، علی؛ حسنی، محسن. (۱۳۹۰). «سرمایه اجتماعی از دید رویکرد منفی فوکویاما در ایران»، فرایند مدیریت و توسعه، ۷۵: ۵-۲۴.
 - محمودنژاد، فاطمه؛ امیدقانع، روح الله. (۱۳۹۲). بررسی نقش مشارکت مردمی در ارتقاء تنوع و امنیت در راستای ایجاد سرزندگی در محلات شهری (نمونه موردی: محله کلپا همدان). مطالعات محیطی هفت حصار. شماره ۳
 - مقصودی، حوریه؛ نوابخش، مهرداد؛ سیدمیرزایی، سید محمد؛ (۱۳۹۸)، تحلیل جامعه شناختی پیامدهای فرهنگی توسعه‌ی شهرهای متوسط در ایران در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۷ (مطالعه‌ی موردی: مرند)، مطالعات جامعه شناختی شهری، سال نهم، تابستان ۱۳۹۸، شماره ۳۱، ۳۳-۵۸.
 - مقصودی، حوریه؛ نوابخش، مهرداد؛ سیدمیرزایی، سید محمد؛ محمداسماعیلی، صدیقه؛ (۱۳۹۸)، بررسی کارکرد توسعه فضای شهری در الگوهای فرهنگی با رویکرد کمی (مطالعه موردی: شهر متوسط مرند)، علوم اجتماعی شوشتر، سال سیزدهم، پاییز ۱۳۹۸، شماره ۳، (پیاپی ۴۶)، ۱-۲۰.
 - منظور، داوود؛ یادی پور، مهدی، (۱۳۸۷)، سرمایه اجتماعی عامل توسعه اجتماعی و اقتصادی، راهبرد یاس، ۱۴۰: ۱۵-۱۶۲.
 - موسوی، میرنجف؛ رحیمی، رحیم؛ محمودآبادی، علی اکبر. (۱۳۹۶). تبیین نقش مشارکت مردمی در تحقق امنیت پایدار مطالعه موردی مناطق مرزی استان کردستان. علوم و فنون مرزی. شماره ۲۰
 - نجارزاده، رضا؛ سلیمانی، محمد، (۱۳۹۱)، سرمایه‌ی اجتماعی، درآمد و رفاه فردی (مطالعه‌ی موردی ایران)، مجله تحقیقات اقتصادی، ۴۷(۲): ۱۹۳-۱۷۷.
 - نوابخش، مهرداد؛ (۱۳۹۸)، تبیین جامعه شناختی تأثیر استفاده از شبکه جهانی اینترنت بر اعتماد اجتماعی شهروندان تهران (مطالعه موردی: ساکنان منطقه ۲ شهر تهران)، راهبرد اجتماعی فرهنگی، سال هشتم، بهار ۱۳۹۸، شماره ۳۰.
 - نوابخش، مهرداد؛ بذرافشان، محمد؛ (۱۳۹۳)، بررسی میزان سنجش توسعه پایدار شهری در شهر شیراز در ۱۰ سال اخیر، مجله علمی پژوهشی مطالعات توسعه اجتماعی ایران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، صفحات ۷۰-۴۹.
 - همتی، امیر (۱۳۹۷) بررسی مقوله‌های اثرگذار بر سرمایه اجتماعی در کیفیت اجرایی سازمان‌ها. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان.
- Al-Haddad, S., Kotnour, T. (2015) "Integrating the organizational change literature: a model for successful change", Journal of Organizational Change Management, 28(2), 234-262, <https://doi.org/10.1108/JOCM-11-2013-0215>.

- Bruck, T., Et al(2019). Social Protection in Contexts of Fragility and Forced Displacement: Introduction to a Special Issue. *Journal The Journal of Development Studies*, 55, 1-6.
- Dawson-Townsend K. (2019). Social participation patterns and their associations with health and well-being for older adults. *SSM - population health*, 8, 100424. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2019.100424>
- Gaitán , J.A., Altamira, B.S., Ramírez-Correa, P. E(2019).Complexity of Understanding Consumer Behavior from the Marketing Perspective,” *Complexity*, 8, <https://doi.org/10.1155/2019/2837938>.
- Han, H., Meng, B., Kim, W.(2017).Bike-traveling as a growing phenomenon: Role of attributes, value, satisfaction, desire, and gender in developing loyalty. *Tourism Management*, 59, 91-103.
- Lahiri, S., van Ommeren, M., & Roberts, B. (2017). The influence of humanitarian crises on social functioning among civilians in low- and middle-income countries: A systematic review. *Global public health*, 12(12), 1461–1478. <https://doi.org/10.1080/17441692.2016.1154585>\
- Vaan, M., Frenken, K., & Boschma, R.(2019). The Downside of Social Capital in New Industry Creation. *Journal Economic Geography*, 95(4): 315-340.
- Maarten, J., Gijsenberg, H. J., Van, H., Peter, C. V. (2015) Losses Loom Longer Than Gains: Modeling the Impact of Service Crises on Perceived Service Quality over Time. *Journal of Marketing Research* 52(5), 642-656.
- Nishtar, S., Ralston, J.(2013). Can human resources for health in the context of noncommunicable disease control be a lever for health system changes? *Bulletin of the World Health Organization*. 91(11), 895-6.
- Vaan, M., Frenken, K., & Boschma, R.(2019). The Downside of Social Capital in New Industry Creation. *Journal Economic Geography*, 95(4), 315-340.

The role of developing social participation in the humanitarian affairs of Imam Khomeini Relief Committee

Seyed Abolfazl Parpanchi¹

PhD student in Communication Sciences, Tehran East Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Somia Tajik Esmaili²

Faculty member of Social Communication Department, Tehran East Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (corresponding author)

Leila Niromand³

Faculty member of Social Communication Department, Tehran East Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Nazanin Malekian⁴

Faculty member of Social Communication Department, Tehran East Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract: *Given the importance and necessity of expanding humanitarian behavior in recent times, the present study aims to study the role of participation Socialization of citizens in humanitarian affairs has been carried out by the Imam Khomeini Relief Committee in the citizens of Tehran. Research from The type of mixture is survey method and measurement tools, questionnaire and interview. The statistical population in the qualitative part includes experts in the field (saturation with 10 people) and in the quantitative part includes all citizens of Tehran and the sample size according to Morgan table is 385 people. The sampling method is a multi-stage quantitative cluster method. The validity of the questionnaire is confirmed according to the professors and experts in the relevant field and the obtained cvr is equal to 1. Reliability of the questionnaire according to Cronbach's alpha method with values for factor variables Humanitarian (0.913) and social participation (0.939) were approved. Findings from data analysis showed that in the model of social participation, 8 main categories of culture building; Advertising; The right force and people; Building trust; clarification; Doctrine Religious; Values and socio-economic status are effective and the sum of these factors in the form of social participation has an important role in the humanitarian affairs of Imam Khomeini Relief Committee.*

Keywords: *Humanitarianism, social capital, social participation.*

¹ Email: Sap1349@gmail.com

² Email: S.t.esmaeili@gmail.com (Corresponding Author)

³ Email: Ln_niromand@yahoo.com

⁴ Email: Nz.malekian@gmail.com